

Heinolan kaupunki

Sivu 1 / 7

Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki
korkein.hallinto-oikeus(a)oikeus.fi

Asia Selitys asiassa diaarinumero 0921/1/15

Lausunnonantaja

Heinolan tekninen lautakunta

Prosessiosoite

Heinolan kaupungin tekninen lautakunta
Rauhankatu 3
18100 Heinola
puh. 03 84930
kirjaamo(a)heinola.fi

Valittaja

Eino Väänänen, Petri Mussalo ja Matti Seppä

Prosessiosoite

Matti Seppä
Savontie 13A1
18100 Heinola
matti.seppa@pp.phnet.fi
040 8218651

Selitys

Valitus on perusteeton ja sitä myöten myös aiheeton, joten valitus on hylättävä.

Selostus asiasta

Itä-Suomen hallinto-oikeus on päätöksellään 15 / 0083/ 4 (annettu 11.3.2015, dnro 00334/13/KO/5212 & 00338 & 00339/13/KO/5212) pitänyt voimassa Heinolan kaupunginvaltuuston päätöksen 4.3.2013 § 29.

Kaupunginvaltuusto on ko. 4.3.2013 § 29 päätöksellä päättänyt:

1) hyväksyä esityksen vesihuollon uudeksi toiminta-alueeksi ja että esitetyt toiminta-alueen laajentumisalueet liitetään osaksi vesihuoltolaitoksen nykyistä toiminta-aluetta päätöksen tultua lainvoimaiseksi,

2) todeta, että karttaliitteessä esitetyn lisäksi Heinola kk - Pertunmaan kunnanraja putkilinjalla vesihuoltolaitoksen toiminta-alue ulottuu viiden metrin etäisyydelle runkolinjasta ja

3) että toiminta-alueiden laajentumisalueet on saatettava vesihuoltolaitoksen vesijohtoverkoston ja viemäriverkoston piiriin ja että tavoitteellinen aikataulu toiminta-alueen laajentumisalueiden saattamiselle vesijohtoverkoston ja viemäriverkoston piiriin on enintään kolme vuotta pois lukien ne alueet, joiden kunnallistekninen rakentaminen tarkentuu kaupungin maan käytön suunnittelun ja kaavoituksen edetessä.

Valituksen pääasialliset perustelut:

1. Viittaus Heinolan kaupungin aiemmin saamaan Kouvolan hallinto-oikeuden päätökseen 23.2.2011, josta poiminnan valittaja on jäljentänyt valitukseensa.
2. Kaupunginvaltuusto on tehnyt valituksenalaisen päätöksen ilman riittäviä selvityksiä vesihuoltolaitoksen toimintaedellytyksistä.
3. Kaupunki katsoo että asemakaava-alueelta tontin ostanut joutuu huolehtimaan itse vesihuollostaan.
4. Itä-Hämeen hallinto-oikeus hyväksyy päätöksessään että opinkangas 3:n ottaminen mukaan toiminta-alueeseen on perusteltua, koska se on tärkeää vireillä olevan maankäytön ja kaavoituksen johdosta.
5. Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätös toiminta-alueasiassa loukkaa kunta-laisten yhdenvertaisuusvaatimusta ja mahdollistaa toiminta-alueen laajentamisen vesihuoltolain 8 §:n vastaisesti.

Perusteet valituksen hylkäämiselle

Valituksessa Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätöksestä ei ole tuotu esiin mitään sellaisia uusia asiaan olennaisesti vaikuttavia seikkoja tai näkökulmia, joi- ta ei olisi jo käsitelty aikaisemmissa vaiheissa. Valittajan esittämät perusteet valitukselleen ovat väärät ja virheelliset tai muuten asiaan kuulumattomat.

1. Viittaus Heinolan kaupungin aiemmin saamaan Kouvolan hallinto-oikeuden päätökseen 23.2.2011, josta poiminnan valittaja on jäljentänyt valitukseensa.

Valituksen kohteena oleva vesihuoltolaitoksen toiminta-alue-esitys perustuu kaupunginvaltuuston hyväksymään vesihuollon kehittämissuunnitelmaan. Vesihuollon kehittämissuunnitelma on toiminut toiminta-alue-rajauksen valmisteluaineistona ja vesihuollon kehittämissuunnitelmassa ja toiminta-alue-

esityksessä toiminta-alueerajaukset ovat täysin yhtenevät. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ko. vesihuollon kehittämissuunnitelman, edeltävänä pykälänä ennen toiminta-alueen hyväksymistä 4.3.2012 § 28. Toiminta-alueesta päättäessään 4.3.2012 § 29 kaupunginvaltuustolla oli käytettävissään tieto myös juuri hyväksymästään vesihuollon kehittämissuunnitelmasta ja siihen on toiminta-alueetta käsittelevässä esityslistan kohdassa erikseen viitattu, mainiten sen toimivan valmisteluaineistona toiminta-alueesta päättämislle.

2. Kaupunginvaltuusto on tehnyt valituksenalaisen päätöksen ilman riittäviä selvityksiä vesihuoltolaitoksen toimintaedellytyksistä.

Kohdassa 1 todetun mukaisesti vesihuollon kehittämissuunnitelma on ollut valtuustolla käytettävissään sen päättäessä vesihuoltolaitoksen toiminta-alueetta. Taloudellisiin toimintaedellytyksiin liittyen vesihuollon kehittämissuunnitelmassa todetaan: "Kehittämissuunnitelmassa esitettyjen investointien aiheuttamat korotustarpeet tarkastelujaksolla ovat noin 0,15...0,17 €/m³ käyttömaksuihin ja noin 20 €/a perusmaksuihin. Vesihuoltolaitoksen käyttö- ja perusmaksujen korotus toteutetaan vaiheittain."

Valittaja nostaa lisäksi esiin Myllykyläksi määrittelemänsä alueen johon liittyen toiminta-alueerajausesitys on valituksen liitekartassa esitetty. Valittaja kritisoi alueen ottamista toiminta-alueeseen erilaisin perustein. Vastineeksi kritiikkiin todetaan, että alueella on ollut vesi- ja jätevesihuoltolinjat jo rakennettuina ja toiminta-alue-esityksessä nämä linjat on johdonmukaisesti tuotu vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeseen.

Valittaja toteaa kaupunginhallituksen 20.5.2013 katsoneen että kaupungilla ei ole taloudellisia edellytyksiä liittää mm. Suomäen ja Väänäsen rakennettuja kiinteistöjä toiminta-alueeseen. Em. toteamusta kaupunginhallitus ei ole kyseisellä päivämäärällä pöytäkirjojen mukaan tehnyt.

Asiaan liittyen kaupunginhallituksen päätöspöytäkirjassa 20.5.2013 § 260 todetaan seuraavaa: "Eino Väänäsen tontti kuuluu asemakaava-alueeseen. Voimassa olevan kaavamerkinnän mukaan tontti kuuluu asunto- ja kasvitarrakennusten korttelialueeseen. Vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaan Eino Väänäsen kiinteistö kuuluu Kaakonlammen alueeseen, joka on merkitty tunnuksella "VHL 2018...2019". Tämä tarkoittaa, että alue on tarkoitus liittää vesihuollon toiminta-alueeseen ja vesihuollon palvelujen piiriin vuosien 2018 - 2019 aikana."

Asiaan liittyen kaupunginhallituksen päätöspöytäkirjassa 20.5.2013 § 261 todetaan seuraavaa: "Petri Mussalon esittämiä kiinteistöjä ei ole liitetty osaksi vesihuoltolaitoksen uutta toiminta-alueetta. Kiinteistöt on kuitenkin huomioitu kaupunginvaltuuston 4.3.2013 § 28 hyväksymässä vesihuollon kehittämissuunnitelmassa siten, että ne sisältyvät Pirtinpohjan alueeseen, joka merkitty tunnuksella VHL 2018...2019. Tämä tarkoittaa, että alue on tarkoitus liittää vesihuollon toiminta-alueeseen ja vesihuollon palvelujen piiriin vuosien 2018 - 2019 aikana."

Asiaan liittyen kaupunginhallituksen päätöspöytäkirjassa 20.5.2013 § 262 todetaan Matti Sepän valtuustoaloitteeseen 17.10.2011 viitaten: ”Heinolassa on paljon myös hyvin harvaan asuttuja alueita, joilla on vanhastaan asuttu. Kunnallisten vesihuoltopalveluiden ulottaminen kaikille vanhastaan asutuille alueille ei ole taloudellisesti mahdollista.” Aloitteessaan Seppä esitti, että asemakaava-alueet, vanhat asutusalueet kuten Pirttiniemi sekä kaikki vanhastaan asutut alueet olisi sisällytettävä vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeseen.

3. Kaupunki katsoo, että asemakaava-alueelta tontin ostanut joutuu huolehtimaan itse vesihuollostaan.

Vesihuoltolain 2001/199 § 5: ”Kehittämissuunnitelmassa tulee mm. kiinnittää erityistä huomiota vesihuollon järjestämiseen alueilla, joilla on voimassa maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettu yleis- tai asemakaava tai joilla yleis- tai asemakaavan laatiminen on vireillä.” Asia on otettu huomioon toiminta-alue-esityksen valmisteluaineistona toimineessa vesihuollon kehittämissuunnitelmassa kuten laki edellyttää. Joidenkin alueiden kuten esim. Kaakonlammen alueen kohdalla vesihuollon kehittämissuunnitelmassa on käytetty merkintää ”VHL 2018...2019, joka tarkoittaa että alue on tarkoitus liittää vesihuollon toiminta-alueeseen ja palvelujen piiriin vuosien 2018 - 2019 aikana.

Vesihuoltolain 2001/119 § 7: ”Vesihuoltolaitos huolehtii toiminta-alueellaan vesihuollosta yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavasti 8 §:ssä tarkoitetun toiminta-alueen hyväksymispäätöksen mukaisesti.” Lain mukaan asemakaava-alueita ei ole välttämättä liitettävä vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeseen. Esim. edellä mainittu Väänäsen tontti on kuitenkin tarkoitus liittää vesihuollon toiminta-alueeseen vuosien 2018 – 2019 aikana.

Valittaja toteaa valituksen liitteenä olevissa toiminta-aluekartan otteissa olevan esimerkkejä siitä, että kuinka epätasapuolisesti kaupunki kohtelee kuntalaisia. Valittajan on kuitenkin syytä huomata, että kartalla esitetyt kohteet ovat sellaisia joiden liittämistä toiminta-alueeseen on kaupungissa päätetty kaupunginvaltuuston kokouksessa 4.3.2013 asianmukaisessa järjestyksessä ja demokraattisesti, kuntalaisten antamin valtuuksin.

Seuraavassa käsitellään tarkemmin valituksesta poimittuja kohtia asian selvittämiseksi:

Valituksen sivun 7 kartassa on kyseenalaistettu toiminta-alueen laajentaminen 200 m matkan länteen verraten tilannetta Väänäsen tilanteeseen. Kyseisellä kohtaa sijaitsevat tontit ovat olleet vesihuollon palvelujen piirissä jo tähän mennessä vesihuoltolinjojen kulkiessa tonttien läpi. Rajauksen muuttaminen ei tilannetta muuttanut. Uusi rajaus selvensi toiminta-aluetta sellaiseksi että se noudattaa paremmin tonttien rajoja.

Käsitellessään alueita Opinkangas 2 ja 3 valittaja toteaa kaupunginhallituksen vastineessaan 20.5.2013 esittäneen asiasta totuudenvastaisia väitteitä liittyen alueen rakentamisesta aiheutuviin investointikustannuksiin. Kaupunginhallituksen pöytäkirjassa 20.5.2013 § 261 todetaan seuraavaa: ”Tekninen toimi to-

teaa, että Opinkangas 2 on jo vesihuollon palvelujen piirissä eikä se näin ollen aiheuta uusia investointikustannuksia – kyse on enemmänkin vesihuollon osalta rakennetun alueen saattamisesta toiminta-alueen piiriin. Opinkangas 3 on nähty vireillä olevan maankäytön ja kaavoituksen syistä tärkeäksi liittää vesihuollon toiminta-alueeseen.” Valittajan valituksessaan esittämät väitteet eivät anna syytä muuttaa em. toteamusta.

Lisäksi todetaan, että alueet Opinkangas 2 ja Opinkangas 3 sijaitsevat pääosin vedenottamoiden lähisuojavyöhykkeillä, joten alueiden liittäminen vesihuoltoverkostoihin erityisesti jätevesiverkostoihin on vedenottamoiden turvaamiseksi tärkeää.

Valittaja toteaa kaupungin suosivan ulkokuntalaisia ja harrastavan syrjintää koska Väänäsen tonttia ja Suomäen aluetta ei ole liitetty toiminta-alueeseen. Väänäsen tontin vesihuoltoasiaa on käsitelty jo aiemmin todeten että Väänäsen tontti on tarkoitus liittää vesihuollon toiminta-alueeseen vuosien 2018 – 2019 aikana. Myös Suomäen aluetta on käsitelty aiemmin mainitussa, toiminta-alue-rajauksen valmisteluaineistona toimineessa vesihuollon kehittämissuunnitelmassa ja alueesta on toiminta-alueeksi liitettäväksi määritelty tiheimmin asutettu osa. Harvemmin asutetun osan vesihuoltoa on kehittämissuunnitelmassa esitetty järjestettäväksi vesihuolto-osuuskuntaperusteisesti. Kehittämissuunnitelmassa toiminta-alueeseen liitettäväksi esitetty osa on viety myös toiminta-alue-esitykseen. Toiminta-alue-esitykseen ei liity ulkokuntalaisten suosimista tai muutakaan syrjintää.

4. Itä-Hämeen hallinto-oikeus hyväksyy päätöksessään että opinkangas 3:n ottaminen mukaan toiminta-alueeseen on perusteltua, koska se on tärkeää vireillä olevan maankäytön ja kaavoituksen johdosta.

Valittaja toteaa valituksessaan että vuonna 2013 voimassa olleen vesihuoltolain 119/2001 7§ mukaan suunnitelmat eivät ole perusteita toiminta-alueen laajentamiseen ja toteaa että Opinkankaan ja Sinilähteen alueilla ei ole asutusta eikä näköpiirissä muutakaan vesihuoltoa edellyttävää toimintaa.

Vesihuoltolain 119/2001 7§ toteaa seuraavaa: ”Kunnan alueella vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai viemäriin on tarpeen asutuksen taikka vesihuollon kannalta asutukseen rinnastuvan elinkeino- ja vapaa-ajantoiminnan määrän tai laadun vuoksi.”

Laki ei valittajan esittämällä tavalla kiellä ottamasta toiminta-alueeseen muitakin alueita kuin niitä joita laissa määritellään toiminta-alueeseen otettaviksi. Heinolassa on otettu toiminta-alue-esitykseen myös alueita, joille ei vielä ole rakennettu vesihuoltoverkostoja, mutta jotka on myöhemmässä vaiheessa nähty tarpeelliseksi liittää vesihuoltoverkostoihin. Vesihuoltolain uudistuksessa 22.8.2014 § 7 on muutettu kuulumaan seuraavasti: ”Kunnan alueella vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai jätevesiviemäriin on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi.”

Valittajan mukaan Opinkangas 3:n ja Sinilähteen alueilla ei ole asutusta eikä näköpiirissä muutakaan vesihuoltoa edellyttävää toimintaa. Opinkankangas 3:n ja Sinilähteen ottamisella toiminta-alueeseen on nimenomaan varauduttu siihen että alueet liitetään maankäytön ja kaavoituksen edetessä vesihuoltopalveluiden piiriin. Asiaa on aiemmin käsitelty myös kohdassa 3.

5. Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätös toiminta-alueasiassa loukkaa kuntalaisten yhdenvertaisuusvaatimusta ja mahdollistaa toiminta-alueen laajentamisen vesihuoltolain 8 §:n vastaisesti.

Vesihuoltolaki 199/2001 8§:

”Kunta hyväksyy alueellaan toimivalle vesihuoltolaitokselle toiminta-alueen ja tarvittaessa muuttaa hyväksytyä toiminta-aluetta vesihuoltolaitoksen esityksestä tai, jos laitos ei tällaista esitystä ole tehnyt, laitosta kuultuaan. Ennen toiminta-alueen hyväksymistä tai muuttamista asiasta on pyydettävä lausunto valvontaviranomaiselta sekä varattava alueen kiinteistöjen omistajille ja haltijoille tilaisuus tulla kuulluiksi.

Toiminta-alueen tulee olla sellainen, että vesihuoltolaitoksen voidaan katsoa kykenevän huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti.

Hyväksyessään toiminta-alueen kunnan tulee toiminta-alueen eri osien vesihuollon tarpeet huomioon ottaen määrittää alueet, jotka on saatettava vesihuoltolaitoksen vesijohtoverkoston piiriin, sekä alueet, jotka on saatettava laitoksen viemäriverkostojen piiriin. Hyväksymispäätöksen yhteydessä on myös asetettava tavoitteellinen aikataulu toiminta-alueen eri osien saattamiselle verkostojen piiriin.”

Valittajan mukaan vesihuoltolaitoksen virkamiehen osallistuminen jollakin tavoin toiminta-alueasian valmisteluun ei osoita, että laitos olisi aidosti laskenut taloudellisten edellytysten olevan riittäviä. Valittajan mukaan kaupunginvaltuustolla ei ole ollut myöskään käytettävissään perusteltuja selvityksiä toiminta-alueajajennusten väestö- ja elinkeinorakenteesta.

Kaupunginvaltuustolla on ollut toiminta-alueesta päättäessään käytettävissään huolellisesti laadittu vesihuollon kehittämissuunnitelma jossa on esitetty perusteet vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen rajauksille sekä taloudelle kuten kohdassa 2 on esitetty. Saman suunnitelman perusteella kaupunginvaltuusto on tehnyt myös päätöksen toiminta-alueesityksen rajausten hyväksymisestä.

Valittaja esittää valituksensa sivulla 8 huolensa tulossa olevista 8,5 milj. investoinnista liittyen toiminta-alueen laajentamiseen. Valituksesta ei kuitenkaan selviä että kuinka valittaja on esittämäänsä summaan päätenyt ja millä aikavälillä valittaja on investointeja ajatellut tehtävän. Vesihuollon toiminta-alueesityksen pohjana toimineessa vesihuollon kehittämissuunnitelmassa on pohdittu tulevaisuuden investointien vaihtelevan, viidentoistavuoden aikavälillä,

vuositasolla 750 000 – 1.9 milj. €/a. Investoinneista vain osa kohdistuu toiminta-alueen laajentumisalueille.

Kuten kohdassa 2 on jo mainittu, niin vesihuollon kehittämissuunnitelmassa on todettu maksujen korotustarpeista seuraavaa: ”Kehittämissuunnitelmassa esitettyjen investointien aiheuttamat korotustarpeet tarkastelujaksolla ovat noin 0,15...0,17 €/ m³ käyttömaksuihin ja noin 20 €/a perusmaksuihin. Vesihuoltolaitoksen käyttö- ja perusmaksujen korotus toteutetaan vaiheittain.”

Vesihuoltolaitoksen tulos on vaihdellut vuosittain. Vesihuolto on kuitenkin aina pystynyt maksamaan kunnalle vuosittaisen 5 % korvauksen jäännöspääomasta. Esim. vuonna 2014 korvaus oli suuruudeltaan 0,603 M€.

Edellä esitetyn perusteella todetaan, että vesihuoltolaitoksen toiminta-alueesitys ei loukkaa kuntalaisten yhdenvertaisuutta, eikä vesihuoltolaitoksen toiminta-aluetta ole laajennettu vesihuoltolain 8 vastaisesti kuten valittaja esittää.

Heinolassa kesäkuun 9. päivänä 2015

Heinolan kaupungin tekninen lautakunta